

O amortizaciji in revalorizaciji osnovnih sredstev ob spremembah zakonov

Predpogoj za izvajanje poslovnega procesa so prvine poslovnega procesa, in sicer: delovna sredstva, delovni predmeti, storitve in delovna sila.

Delovna sredstva, oz. bolj znan izraz osnovna sredstva, so tista prvina poslovnega procesa, ki sodelujejo s celoto svojih tehničnih lastnosti daljše časovno razdobje in v več zaporednih krogih delovnega procesa. V posameznih delovnih procesih se izrabljajo le koristne lastnosti osnovnih sredstev, dokler s takimi koristnimi lastnostmi še razpolagajo. Če trošenje koristnih lastnosti osnovnih sredstev denarno ovrednotimo, pomeni to stroške osnovnih sredstev, govorimo o procesu amortiziranja in o amortizaciji OS.

Vloga amortizacije v gospodarjenju je jasna: osnovna sredstva imajo omejen čas trajanja in zato je treba iz vrednosti proizvodnje postopoma izločati del, da je možno ob dotrajanosti OS leta nadomestiti z novimi. Funkcija amortizacije je torej v zagotovitvi vsaj enostavne reprodukcije. Medtem ko predmeti dela svojo substanco v celoti prenesejo v vrednost končnega izdelka, poskrbi proces amortizacije za postopno prenašanje vrednosti delovnih sredstev v vrednost produkta. Seštevek letnih amortiziranih zneskov bi moral po poteku amortizacijske dobe OS dati vrednost novega OS. Praktično v naših razmerah ob prisotnosti visoke stopnje inflacije obračunana amortizacija OS ne zadošča niti za zagotovitev

enostavne reprodukcije. Poleg tega bremenijo stroški amortizacije OS (brez pospešene) celotni prihodek pred ugotovitvijo dohodka in je tako ugotovljeni dohodek precenjen zaradi prenizkih stroškov amortizacije OS.

Za obračun amortizacije OS do konca leta 1981 velja še Zakon o amortizaciji OS TOZD in drugih uporabnikov družbenih sredstev, ki je bil sprejet že leta 1976, s spremembami in dopolnitvami. V Uradnem listu SFRJ št. 56/81 je objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o amortizaciji OS TOZD in drugih uporabnikov družbenih sredstev, ki velja od 1. januarja 1982 dalje. Sestavni del navedenega zakona je tudi nova nomenklatura sredstev za amortizacijo, s katero so določene nove skupine OS in nove letne amortizacijske stopnje. Po tej nomenklaturi so OS razvrščena v 119 osnovnih skupin, te pa še nadalje v podskupine glede na različne amortizacijske stopnje. Vsa OS bomo morali razporediti po navedeni nomenklaturi v skupine in podskupine, kamor spadajo, glede na naziv, ali glede na namen rabe, ali glede na material, iz katerega so izdelana ali zgrajena ipd.

Z novim zakonom tudi preneha veljati odlok ZIS o povečanju amortizacije za stvari opreme, ki se uporabljajo za delo več kot v eni izmeni in določila o obračunavanju amortizacije nad predpisanimi stopnjami — tj. pospešeni amortizaciji, ki je breme-

nila dohodek TOZD. Stopnje, ki so predpisane z novo nomenklaturo sredstev za amortizacijo, so za rabo opreme v več izmenah delno že povečane. ZIS lahko predpiše, da se v dokončnem letnem obračunu obvezno poveča amortizacija za opremo, ki je v nomenklaturi sredstev za amortizacijo razvrščena kot oprema za opravljanje dejavnosti rudnikov, industrije in prometa. Novost v zakonu je tudi, da se za opremo, katero je treba hitreje nadomestiti zaradi sprememb v tehniki in tehnologiji, smejo povečati amortizacijske stopnje, ki so predpisane v nomenklaturi sredstev za amortizacijo. Povečati se smejo do 20%, a to na podlagi samoupravnega splošnega akta za uporabnika družbenih sredstev. V novem zakonu je tudi točno navedeno, da se obračunana amortizacija od OS uporablja: za nadomestitev OS, ki so fizično dotrajana ali tehnično zastarela, za nabavo novih OS za razširitev materialne osnove dela, za odplačilo investicijskih kreditov in zagotovitev lastnega prispevka pri črpanju kreditov za nabavo OS, za združevanje z drugimi uporabniki družbenih sredstev in za druge namene, za katere služijo lastna poslovna sredstva.

V Uradnem listu SFRJ št. 65/81 je objavljen tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o revalorizaciji OS uporabnikov družbenih sredstev. Revalorizacija OS je usklajevanje vrednosti OS, izkazanih v knjigovodstvu uporabnika družbenih sredstev, z njihovimi povprečnimi tržnimi cenami na dan, ko se revalorizacija opravi. Zakon določa, katera OS se morajo revalorizirati in kateri uporabniki družbenih sredstev morajo revalorizacijo opraviti. Zvezni zavod za statistiko ugotovi letne indekse cen za opremo in gradbene objekte, in sicer za čas od 1. oktobra preteklega leta do 20. septembra tekočega leta glede na 12 preteklih mesecev in jih objavi v Uradnem listu SFRJ najpozneje do 31. decembra tistega leta, za katero se opravlja revalorizacija. ZIS določi skupine opreme in gradbenih objektov za ugotovitev indeksov cen. Revalorizacija se opravi z uporabo koeficientov, določenih po indeksih cen, ki jih ugotovi Zvezni zavod za statistiko. Revalorizirata se nabavna

vrednost in odpisana vrednost OS. Podatke o rezultatih in učinkih revalorizacije smo dolžni

(Nadaljevanje na 2. strani)

Tretja konferenca Zveze sindikatov Slovenije

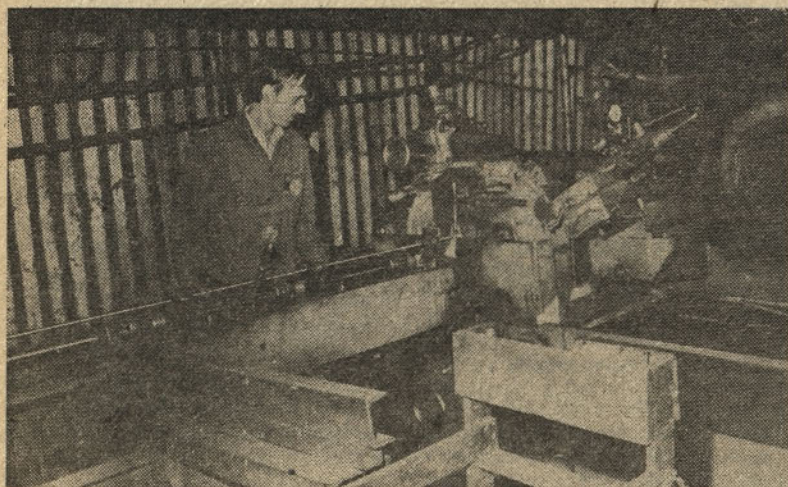
Tretja konferenca Zveze sindikatov Slovenije, ki bo 5. in 6. februarja letošnjega leta v Ljubljani, bo obravnavala »vlogo in naloge sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike in in zagotavljanju socialne varnosti«.

V lanskem letu so se v razpravo o ponujenih stališčih in usmeritvah s tega področja aktivno vključile vse osnovne organizacije sindikata v TOZD in delovnih skupnostih v Železarni Štore. Razpravo smo sklenili na problemski konferenci OO ZS Železarne zaključke. Pokazalo se je, da so bile razprave poglobljene in konkretne ter so v glavnem slonele na temeljiti oceni lastnih razmer. Izvršni odbor pri konferenci OO ZS Železarne Štore je na tej osnovi pripravil predlog usmeritev in stališč za delo v bodoče, kar je sedaj v razpravi po OO ZS.

Celjsko združeno delo bodo na 3. konferenci ZSS zastopali naslednji delegati: Gozdnikar Mirko, predsednik konference OO ZS Železarne Štore; Hudej Angelca, član konference OO ZS AERO Celje; Kranjc Rudi, predsednik konference OO ZS Gradis TOZD Celje; Ropoša Boris, TEKO Celje in Stropnik Vera iz Celjskih lekarn.

Po končani konferenci in vrnitvi naših delegatov bo možno kaj več napisati o poteku in razpravah, v katere se bodo delegati celjskega združenega dela prav gotovo aktivno vključili.

Gozdnikar Mirko

Jeklovlek — sedaj še v starih prostorih

Kako smo delali

V skupni proizvodnji smo v decembru preseglj operativni plan za 0,9 % in pri blagovni proizvodnji 6,9 %.

TOZD tovarne traktorjev je proizvedel 158 traktorjev ter dosegel postavljeni plan le z 65,8 %.

Elektroplavž

Proizvodnja grodlja je nad planom za 110 ton oziroma višja za 2,7 %.

Jeklarna

Proizvodnja je dosežena v višini 11.091 ton, pod operativnim planom za 509 ton oziroma nižja za 4,4 %.

Proizvodnja je pod planom zaradi: okvare ločilnega stikala na EOP 2

- redukcije električne energije,
- izpad cca 70 ton jekla zaradi izpada krmilne napetosti do kate-
tere je prišlo vsled kratkega stika na drsnih vodilih žerjavne proge
- težave s količino in kvaliteto starega železa
- povečana količina briketov, kar je vplivalo na slabši izplen in
lažje sarže
- težave s preskrbo Si-metala in nekaterimi surovinami iz uvo-
za.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 2.360 ton od tega 2.155 ton blagovne proizvodnje in 205 ton za predelavo. Dosežena proizvodnja je višja za 275 ton oziroma 13,2 %.

Dne 5. 12. 1981 na prosto soboto smo normalno obratovali na vseh treh izmenah na predlog KPO — DO z namenom zmanjšati zaostanek neizdobljenih naročil in izpolnitev izvoznega plana.

Valjarna II

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 7.191 ton, nad operativnim planom 311 ton oziroma 4,5 %.

Jeklovlek

Skupna proizvodnja hladno predelanih profilov 981 ton, operativni plan je predvideval 780 ton in je presežen za 201 ton oziroma 25,8 %.

Da smo tako visoko preseglj operativni plan je v tem, da je bil plan postavljen za 20 dobavnih dni, dejansko pa smo delali 3 dni več in remont na MC 50/I in II zaradi nepripravljenih delov prestavili v leto 1982.

Elektroobrat — oddelek za popravilo elektromotorjev

Livarna I

Operativni plan ni dosežen iz vzrokov:

- izpad nove indukcijske peči
- preboja taline
- nepravočasne dobave Fe Si Mg
- okvara tresilnega stroja za formanje
- rezervna špirala, ki bi morala biti popravljena do konca no-
vembra je bila gotova šele konec decembra.

Livarna II

Operativni plan je presežen za 5,3 %.

Z zamenjavo prostih dni za delovne smo uspeli doseči postavljeni operativni plan. Problemi so nastali v zvezi s slabo oskrbo materialov (betonit). Pomanjkanje pomožnih materialov ima velik vpliv na kvaliteto in količino proizvodnje.

Obdelovalnica valjev

Proizvodnja obdelanih valjev je pod planom. V decembru je bilo 10.005 opravljenih ur, kar je bistveno manj kot v preteklih mesecih. Znižanje je posledica odhodov v JLA in koriščenje zaostalih dopustov.

Pri obdelavi se je pojavilo ozko grlo na brušenju, ker je stroj 41320 le delno usposobljen. Potrebno je popravilo.

Obdelovalnica litine

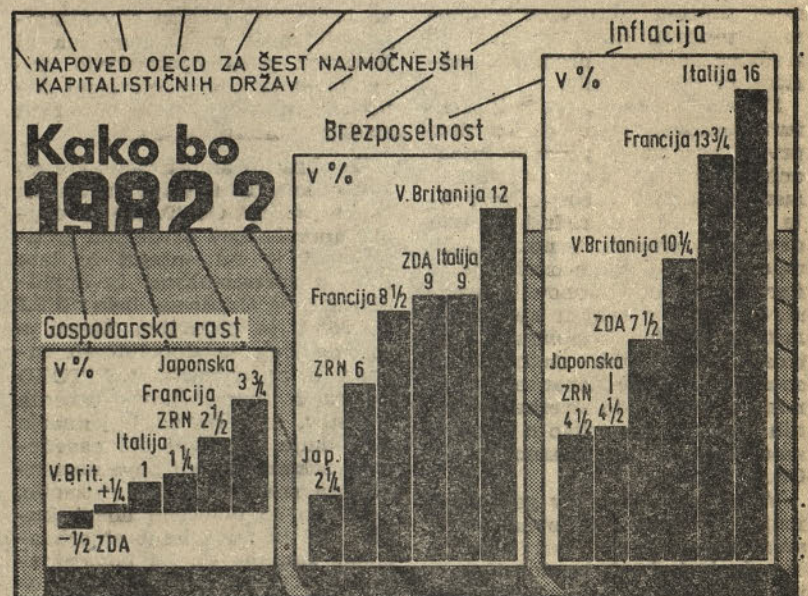
Operativni plan nismo dosegli. Dosegli smo 72 % mesečne zadolžitve. Namesto planiranih 81 ton smo obdelali le 58 ton. Velik razlog je v slabi dobavi surovcev iz obeh livarn, poleg tega pa še iztekajočih naročil. Zaradi omenjenih težav je izpadel velik del planirane proizvodnje (npr. 2 matrice, 8 ton, križi, 10 kompletov sklopov in zavora za Ravne itd.).

Zaloge surovcev so se zopet znižale in so tako minimalne, da grozi, da bomo morali mnoge stroje ustaviti.

Tovarna traktorjev

Izdelanih je bilo 158 traktorjev in tako dosežen operativni plan s 65,8 %.

Osnovni vzrok za tako nizko proizvodnjo je bil v pomanjkanju motorjev iz Romunije in ostalega materiala, ki ga dobavlja FIAT — Modena.

Razen proizvodnje traktorjev smo vršili lakiranje za Aureo in Rinko, ter tako nekoliko povečali realizacijo.

Kompletirali smo vse proizvedene traktorje in v celoti izpraznili trak. Vsi proizvedeni traktorji so bili tudi odpremljeni, tako da zaloge na prehodu v leto 1982 ni.

Zaposleni

Število zaposlenih je znašalo 3.441 medtem, ko jih letni plan predvideva 3.506. Z upoštevanjem nadur in pogodbenega dela je znašalo skupno število zaposlenih 3.566, kar predstavlja 98,1 % realizacijo letnega plana.

Nadure

Operativni plan je predvideval 15.289 nadur, doseženih pa jih je bilo 20.772, kar je za 35,9 % višje od planiranih.

Produktivnost

Na nivoju DO je bila produktivnost realizirana 100,10 %.

(Nadaljevanje s 1. strani)

V poslovnem letu 1982 bo obračunana amortizacija OS v primerjavi z letom 1981 precej višja, delno zaradi uveljavitve spremenjenega zakona o amortizaciji OS, delno pa zaradi zvišane vrednosti OS po opravljeni revalorizaciji. Posledica ne bodo samo večja amortizacijska sredstva, ampak tudi realnejši ugotovljeni dohodek.

Osnova za amortizacijo OS, ki jo predstavlja revalorizirana nabavna vrednost OS, se bo tako precej približala tržni vrednosti.

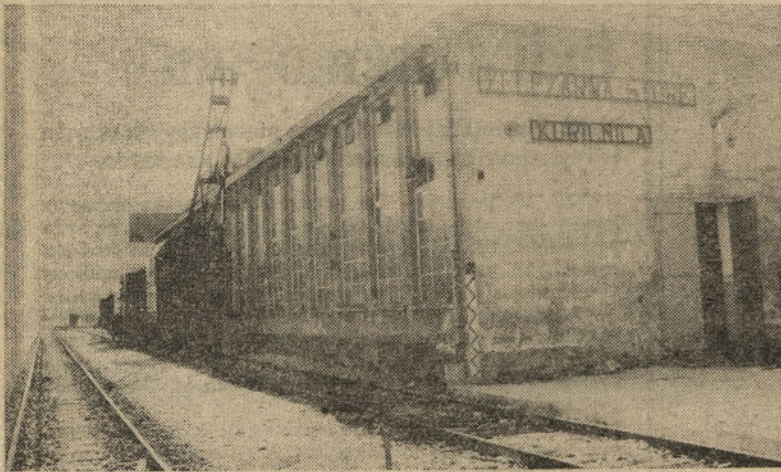
Franja Košec, oec.

Železničarji z uporabniki razrešili ekonomski položaj železnice v letu 81

Leto 1981 ni izpolnilo pričakovanj, ki smo si jih zastavili v zvezi s krepitvijo gospodarskega položaja železniškega gospodarstva. Še več. Gospodarski položaj ZG Ljubljana se je, kot je moč razbrati iz poročila o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije, v tem času celo bistveno poslabšal. Razlogi so bolj ali manj spet isti, ki železnico sicer bremenijo že vrsto let. Ne uresničujejo se načela prometne politike, cene železniških prevozov zaostajajo za splošno rastjo cen, izostali pa so tudi krediti domačih in tujih bank. Takšne razmere onemogočajo, so ugotovili na zasedanju skupščine SIS za železniški in luški promet SR Slovenije, ki je zasedala 23. decembra lani, da bi se lahko učinkovito posvetili reševanju vprašanj, zaradi katerih je bila ustanovljena omenjena SIS, to pa je hitrejši razvoj železnice, tesno vpet v potrebe našega združenega dela.

Velja poudariti, da je železniško gospodarstvo Ljubljana ob tako neugodnih razmerah gospodarjenja uresničilo svoje stabilizacijske načrte, ki jih je zapisalo v akcijskem programu za izboljšanje učinkov poslovanja in za zmanjšanje stroškov poslovanja. Seveda pa lastni napor niso mogli preprečiti posledice neustrezne politike cen železniških prevozov, kar lahko pojasni že podatek, da so bile cene železniških prevozov v letu 1981 povečane povprečno za 8,6 odstotka, splošna raven cen pa se je v letu 1981 povzpela na bistveno višjo raven v primerjavi z letom 1980. Zaradi tako hitre splošne rasti cen, ki so prerasle pričakovano raven, je padla tudi realna vrednost prispevkov gospodarstva za enostavno reprodukcijo ZG Ljubljana, tako da bo mogoče skleniti poslovno leto brez izgube le z dodatno ovrednotenim obsegom povračila združenega dela.

Osrednje pozornosti delegatov je bil deležen predlog zakona o obveznostih plačevanja prispevka gospodarskih organizacij za na-

Stari tirni žerjav — muzejska vrednost, na stranskem tiru

domestitev dela stroškov enostavne reprodukcije ZG Ljubljana v letu 1982, ki ga je oblikoval izvršni svet skupščine SR Slovenije. Le-ta omogoča, da bodo članice SIS s samoupravnimi sporazumi o temeljih plana oziroma z aneksi k tem sporazumom lahko prispevale iz svojega dohodka prispevek za del stroškov enostavne reprodukcije ZG Ljubljana. Delegati uporabnikov železniških prevozov storitev v skupščini SIS pa so ob tem poudarili, da je nesprijemljivo, da približno 10 odstotkov gospodarskih TOZD, ki sporazuma in dodatka še niso podpisali, prispevka ne bi plačalo.

Zato so na zasedanju skupščine predlagali dopolnilo k predloženemu zakonu, ki razširja obveznost plačevanja prispevka za enostavno reprodukcijo tudi na tiste, ki samoupravnega sporazuma o razvoju železniških zmogljivosti za obdobje od 1981 do 1985 in njegovega aneksa doslej še niso podpisali.

Ko so razpravljali o dejavnostih, ki naj bi v prihodnjem letu opredeljevali ekonomski položaj železnice, so med njimi kritično ocenili zlasti osnutek družbenega dogovora o oblikovanju cen storitev v železniškem prometu. Gre zlasti za pripombo, da osnutek družbenega dogovora ne daje podlage za razrešitev družbenoekonomskih odnosov na železnici, tako kot jih zastavljajo Stališča zveznih družbenih svetov o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v železniškem gospodarstvu in opredelitvi iz planskih dokumentov, ki se nanašajo na železniški promet. Tako bi si na primer moral dogovor zastaviti kot enega od pglavitnih ciljev postopno zmanjševanje kompenzacij in oblikovanje večjega dela enostavne reprodukcije na podlagi transportnih prihodkov. To pa pomeni, da bi morale cene železniških storitev rasti hitreje od splošne rasti cen. Nerazrešeno je tudi vprašanje v zvezi s startnim izhodiščem cen in vsakoletno politiko cen. Nezadostno poudarjena je tudi vloga uporabnikov pri oblikovanju cen, saj v dogovoru ni govora o dohodkovnih odnosih med delavci v prometu in uporabniki njihovih storitev, ki bi temeljili na dolgoročnih sporazumih. Brez tako izbrane poti za reševanje ekonomskega položaja železnice se zdi, da bodo tudi naloge, ki so si jih zadali jugoslovanski železničarji v svojem akcijskem programu, ostale zgolj dobronamerne želje.

(Nova proga 1/82)

J. K.

Poročila o združevanju sredstev za skupne naložbe

V sklopu poslovanja poročila ZIV TAM za prvo polletje letos je izdelala interna banka poročilo o združevanju sredstev za skupne naložbe, za katerega je bilo rečeno na razširjeni seji KPO ZIV TAM, da nekatere organizacije združenega dela, v katere smo naložili sredstva, ne gospodarijo dobro, vendar stanje še ni kritično. Bolj velja naše nezadovoljstvo temu, da se nam naložbe ne obrestujejo po predvidevanjih.

Namenska sredstva za investicije smo združevali na žiro računu združenih sredstev, toda 30. junija letos smo jih prenesli na interno banko in odprli pri njej interni račun v ta namen.

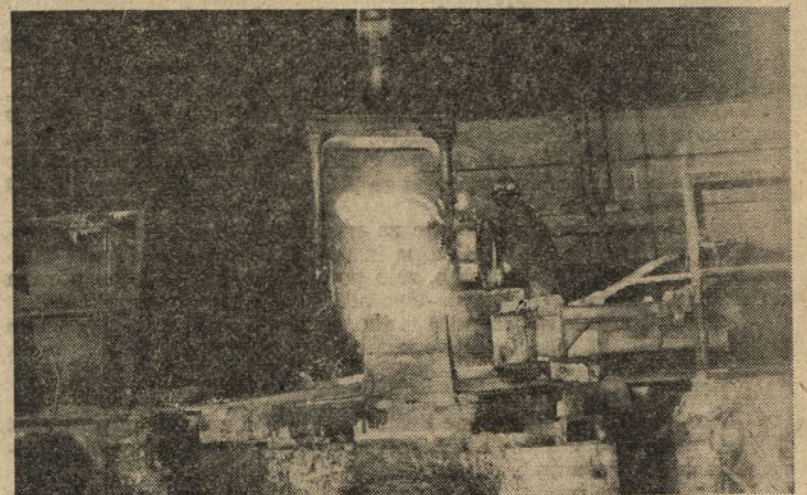
Sredstva in viri združenih sredstev so bili na dan 30. junij 1981 naslednji:

Sredstva:		
0009—86	Žiro račun	631.514,35
1510	Terjatve iz naslova nadomestil OZD gospodarske dejavnosti	268.524,90
1549	Terjatve iz združenih sredstev	307.000,00
5400	Združena sredstva v druge OZD	61.634.426,00
SKUPAJ SREDSTVA:		62.841.465,25
Viri sredstev:		
91000	Namensko združena sredstva OZD gospodarske dejavnosti	40.813.340,25
91001	Združena sredstva iz kreditov OZD gospodarske dejavnosti	22.028.125,00
SKUPAJ VIRI:		62.841.465,25
Razčlemba konta 5400:		
1.	Združena sredstva v DO Litostroj	14.921.000,00
2.	Združena sredstva v DO Štore	8.000.000,00
3.	Združena sredstva v DO Železarne Ravne	15.000.000,00
4.	Združena sredstva v DO Termit Domžale	7.272.426,00
5.	Združena sredstva v DO TVT Boris Kidrič	11.198.000,00
6.	Združena sredstva v DO EMO Celje	3.000.000,00
7.	Združena sredstva v DO TAM	
	TOZD Proizvodnja motorjev	1.350.000,00
8.	Združena sredstva v DO TAM TOZD Karosernica	893.000,00
SKUPAJ:		61.634.426,00

Delovne organizacije, v katere smo sovlagali, so dolžne poslati poslovno poročilo, oziroma poročilo o stanju investicije. Poročila niso poslale: DO Litostroj, DO EMO Celje in DO TAM za TOZD Karosernica in TOZD Proizvodnja motorjev. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za proizvodnjo motorjev in Trambus kabino smo podpisali šele marca letos in so to prva nakazila.

ZELEZARNA ŠTORE

1. POTEK INVESTICIJSKIH DEL V OKVIRU SANACIJE LIVARNE
Namen naložb v začetku sanacije je bil predvsem zmanjšati ozka grla in zastoje med obratovanjem zaradi dotrajane opreme in neuskkljenosti kapacitet, omogočili prestrukturiranje proizvodnje (več

Ulivanje

nodularne in manj sive litine) in dati pogoje za večanje proizvodnje v prvih dveh letih sanacije (1980 in 1981).

Do sedaj je že izvedena rekonstrukcija priprave peska, rekonstrukcija formarske linije, odplinjevanje jedrarne; v teku pa so naslednje investicije: rekonstrukcija CO jedrarne, razširitev popraviljalnice modelov, postavitve zunanje čistilnice z opremo.

Vse navedene investicije so že vplivale na znižanje škarta in povečanje storilnosti ter s tem neposredno na povečanje proizvodnje (1979: 7.358 ton, 1980: 7.590 ton, 1. polletje 1981: 4.077 ton) in s tem na solidnost dobav kupcem, tako pri rokih kot tudi glede kakovosti. Začete investicije so poleg nenaložbenih sanacijskih ukrepov vplivale, da livarna strojne litine v 1. polletju 1981 posluje brez izgube.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Februarski dnevi

V začetku leta 1942 (priprave so stekle že v letu 1941) je vrhovni štab narodnoosvobodilne vojske izdal tako imenovane fočanske predpise »o nalogah in organizaciji narodnoosvobodilnih odborov«. V teh zapisih je bilo posebno poglavje namenjeno de-

lu in finančnem poslovanju narodnoosvobodilnih odborov za osvojeni in neosvojeni teritorij.

Avtor teh zapisov je bil pokojni Moša Pijade, z njim pa so sodelovali računovodski in finančni strokovnjaki, ki so bili

takrat pri vrhovnem štabu v Foči.

Začetki enotnega računovodstva, ki je še sedaj v veljavi, torej segajo v dneve naše vstaje in narodnoosvobodilne vojne. Uvedba enotnih evidenc o knjigovodskem oziroma računovodskem spremljanju vseh finančnih transakcij takratnih narodnoosvobodilnih odborov in kasneje podjetij in drugih ustanov je bila tudi zakonsko oblikovana 1. februarja 1945. Tedaj je predsedstvo AVNOJ-a sprejelo odlok o enotnem računovodstvu v Demokratični federativni Jugoslaviji, ki je bil objavljen v Uradnem listu Demokratične federativne Jugoslavije št. 6 v letu 1945.

Za denarništvu Slovenije, zlasti še za knjigovodstvo, pa je pomemben tudi 8. oktober 1943, ko je izvršni odbor osvobodilne fronte slovenskega naroda razpisal 50 milijonov takratnih lir za 3% posojilo narodne osvoboditve za potrebe NOV in POS ter osvobojenega slovenskega ozemlja.

negativnega računovodstva je bil prehod na enotno knjigovodsko evidenciranje vseh poslovnih dogodkov v vseh tistih organizacijah, v katerih je bilo vodenje knjigovodstva z zakonom predpisano.

Temelj za tako poenoteno knjigovodstvo so bile tudi enotne kalkulacije s predpisanimi elementi ali sestavljeni deli strukture vseh stroškov ali vseh planiranih dohodkov v določenem časovnem obdobju. Za vse to je bila seveda tudi zakonska podlaga: letni, srednjeročni ali dolgoročni plani.

Vse opisano je zajeto tudi v Ustavi socialistične federativne republike Jugoslavije s členom 76, kjer je dobesedno napisano takole: »Delavci v organizaciji združenega dela in delovni ljudje v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter organi teh organizacij in skupnosti, kot tudi organi družbenopolitičnih skupnosti so dolžni organizirati knjigovodstvo in evidenco o dejstvih, ki so pomembna za delo in odločanje v teh

(Nadaljevanje s 3. strani)

2. POSLOVANJE V PRVEM POLLETJU 1981

Celotni prihodek je bil dosežen v višini 202.512.580 din in je prekoračen za 16.119.574 din ali za 8,64%. Poudariti je potrebno, da je prihodek od čiste proizvodnje v primerjavi s planiranim močno prekoračen, saj so dosegli plan proizvodnje, tako po količini kot po asortimentu (4.077 ton ali 101,9%).

Dohodek je zaradi večje prekoračitve porabljenih sredstev nižji od planiranega za 3,41%.

Planirana izguba je bila 95.502 din, dejansko pa so polletje zaključili brez izgube. Poleg naložb je vplivala na tak rezultat vrsta sanacijskih ukrepov.

Pereč problem štorske livarne je še vedno zaposlovanje, saj so dosegli 11,2% stopnjo fluktuacije. Predvidevajo tudi slabšo oskrbljenost s surovinami, predvsem uvoznimi (legure in nekateri pomožni materiali), ker nimajo dovolj izvoza zaradi zahtev domačih kupcev in s tem polne zasedenosti kapacitet. Predvsem pa bi ustavitev naložb zaradi omejitev pri investicijah ogrozile nadaljnjo sanacijo livarne, ki bi naj z uvedbo mehanizacije šele dosegla normalne proizvodne rezultate.

ŽELEZARNA RAVNE

Članice SOZD ZIV TAM Maribor so za modernizacijo Jeklarne I v železarni Ravne prispevale 14 milijonov dinarjev. Začetek izgradnje investicije je bil oktobra 1978. leta, 1983. leta pa bo usposobljena za redno obratovanje. Predračunska vrednost investicije po sklenjenem sporazumu je 838,5 milijonov din, pri čemer niso upoštevali podražitve. Gradbena dela so po stanju 30. junija 1981 narejena 55%, ostala so v teku. Domača oprema je narejena 50%, ostalo je v izdelavi. Uvožene opreme je prispelo 80%, za ostalo opremo še nimajo sklenjenih pogodb. Največja ovira za normalni potek investicijskih del so neskljenjene pogodbe za ostalo uvoženo opremo. Kolikor bo možno skleniti pogodbe še letos, bo verjetno investicija končana v letu 1983.

TERMIT DOMŽALE

Delovna organizacija Termit Domžale je v svoji TOZD peskoko-pi v Drtiji pri Moravčah pripravila investicijo, ki zajema:

- rekonstrukcijo obstoječe separacije in sušilnice kremenovega peska s pripadajočo infrastrukturno izgradnjo,
- izgradnjo novega obrata kislih mas in malt,
- izgradnjo novega obrata za oplasčene peske,
- izgradnjo filtracije za pridobivanje odpadnega mulja na separaciji.

Predračunska vrednost investicije znaša 173.813.476,15 dinarjev (po samoupravnem sporazumu iz 1979. leta). Poročilo o stanju investicije bo finančna služba DO Termit izdelala do začetka septembra. Podatke o stanju investicije smo dobili po telefonu. Izgotovljeni so separacija peska, sušilnica kremenčevega peska ter čistilne naprave. Vrednost izgotovljenih del je približno 170.000.000,00 dinarjev. Do konca leta bošta zgrajena še obrat za proizvodnjo kislih mas in obrat za oplasčene peske.

Objekt oplasčenih peskov je za našo temeljno organizacijo Livarna v DO TAM, ki je tudi edina iz našega sistema sovlagala v izgradnjo investicije v Moravčah, zelo pomemben, saj je letna poraba oplasčenega peska 6000 ton. Le-tega sedaj uvaža iz Madžarske.

Termit Domžale po pogodbi redno oskrbuje TAM s kremenčevim suhim peskom, ki je zadovoljive kvalitete (letna poraba je ena tona).

TVT BORIS KIDRIČ

Rekonstrukcijo proizvodne linije prednjih in zadnjih mostov tipa BANJO so pričeli v letu 1980, takoj po podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev.

Od planirane predračunske vrednosti v višini 67,4 milijonov din je do sedaj angažiranih sredstev v višini 15,8 milijonov din, na žiro račun izločenih sredstev pa je še 29,65 milijonov din. Z neangažiranimi sredstvi bodo nabavili monorel progo, varilne avtomate, rezkalni stroj in orodja, za kar bodo pogodbe sklenjene še v letošnjem letu, v skupni predračunski vrednosti 15 milijonov din. Kupili bodo še topovarni stroj MIEBACH v predračunski vrednosti 14,7 milij. din. Za uvoz topovarnega stroja so že 20. julija 1979 prejeli pozitivno mnenje komisije za uvoz opreme pri splošnem združenju kovinske industrije Slovenije pri GZ Slovenije. Uvoz ni bil možen zaradi znanih omejitev. Zahtevek za uvoz pri SISEOT so obnovili še v letu 1980 za uvoz v letu 1981, oziroma ponovno za uvoz v letu 1982/83.

Investicije iz navedenih razlogov ne bo mogoče skleniti v predvidenem roku, ampak v letu 1982, če bo dovoljen uvoz topovarnega stroja.

skozi ZIV TAM
(štev. 34/81)

Letos bolj varčevati tudi s premogom

Večji primanjkljaj kaže bilanca pomembnejših surovin in reprodukcijskega materiala – Slabo za tekstilce

CELJE, 13. januarja – Energetska bilanca celjske občine za letošnje leto, ki je sestavni del resolucije, predvideva, da bodo porabili 487 tisoč megavattov električne energije, 33 tisoč ton mazuta, 12 tisoč ton lahkega kurilnega olja, 7,8 milijona kubikov zemeljskega, 1,7 milijona kubikov mestnega in 3 tisoč ton tekočega naftnega plina ter 93 tisoč ton premoga.

Medtem ko naj bi varčevali zlasti s tekočimi gorivi, se je bati, da bodo morali pretirano varčevati s premogom, ker skoraj gotovo ne bo mogoče zagotoviti tolikšnih količin oziroma potrebnega denarja za sovlaganja.

Večji primanjkljaj ali zelo slabe obete kaže bilanca pomembnejših surovin in reprodukcijskega materiala, ki so jo tokrat pripravili prvič. V črni metalurgiji nimajo zagotovljenih 4 tisoč ton železove rude, 20 tisoč ton starega železa, 10 tisoč ton gredic, v bazni kemiji in barvni metalurgiji ostaja odprta celotna količina (6432 ton) surovega cinka in cinka v pepelih (1708 ton), medtem ko bo v kovinsko predelovalni industriji primanjkovalo 3742 ton hladno valjane in 1050 ton tople valjane pločevine, skoraj celotna količina (850 ton) aluminija itd. Od 1135 kg zlata ga bo zlatarski industriji uspelo zagotoviti 600 kilogramov, celotno količino (130 kg) paladija, platine (44 kg) pa ne. Primanjkovalo bo tudi 1500 (od 2 tisoč) ton diazo papirja, milijon kvadratnih metrov selotejpa, 100 tisoč kvadratnih metrov silikonskega papirja itd.

V najtežjem položaju bo letos, kot kaže, tekstilna industrija, ki nima zagotovljenega še niti kilograma od 900 ton kardirane bombažne preje, 150 ton kardirane česané preje in 50 ton stanične preje.

Delo 14.1.82 DRAGO HRIBAR

Za vse delavce v računovodstvih organizacij združenega dela in drugih organizacij, za vse delavce v bankah, zavarovalnicah, upravnih organih za finance, v službah družbenega knjigovodstva, pa tudi za delavce carin velja zato 1. februar kot praznik računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije. Konferenca Zveze računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije je namreč na slavnostni seji ob 20. obletnici svoje organizacije dne 24. 4. 1977 proglasila 1. februar za dan računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije; praznujemo ga v februarskih dnevih, ki so obletnica teh zgodovinskih dogodkov. Pogoj za uvedbo enot-

organizacijah in skupnostih.« Še natančneje pa obveznosti vodenja knjigovodstva določa zakon o združenem delu. Zato vodenje knjigovodstva ni administrativna muha posameznih ljudi ali institucij, ampak je to z zakonom oziroma z ustavo zapovedan sestavni del družbenega sistema informiranja, ki je tudi pogoj za spremljanje gibanja gospodarstva, za družbeno knjigovodstvo, za statistiko, predvsem pa informacija za delavce v združenem delu, da lahko na podlagi občasnih obračunov prihodkov in odhodkov ter na podlagi letnih bilanc uspeha in bilanc stanja samoupravno odločajo o delitvi (Nadaljevanje na 5. strani)

Zgodovina izumov - dinamo

Deset let potem, ko je Faraday iznašel elektromotor, je leta 1831 izumil tudi dinamo. Namesto da bi dobival mehanično gibanje s pomočjo elektromagnetizma, je pridobil električni tok, pri tem pa mu je bila potrebna mehanična moč. V tem desetletnem obdobju je opravil veliko poskusov, da bi ustvaril električni tok z magneti in prevodno žico, toda kot je zapisano v njegovem dnevniku, so ga v tistem obdobju veliko preveč zaposlovali kemični poskusi. Samo od časa do časa se je lahko osredotočil na elektromagnetizem, prvi poskusi pa so se mu ponesrečili, ker ni upošteval razlike med začetkom z mehničnim gibanjem in začetkom z električnim tokom. V letih 1824 in 1825 se je zelo približal uspehu, vendar se mu je šele 17. oktobra 1831 posrečilo, da je z zelo preprosto mehanično napravo proizvedel električni tok. Prvi elektromagnetni generator toka je sestavljen samo iz valjaste tuljave in magnetne palice, ki jo je bilo mogoče ročno vtakniti v tuljavo. Faradayeva originalna tuljava in magnetna palica sta danes sestavljeni med drugimi dragocenimi primerki v kraljevski ustanovi v Londonu.

Faraday je najprej mislil, da bo električni tok nastajal tudi, ko bo magnet že v tuljavi, vendar je kmalu ugotovil, da galvanometer ni registriral toka, če je magnet v tuljavi miroval. Ko pa je magnet umaknil iz tuljave,

je spet stekel tok v nasprotni smeri.

Faraday je tako ustvaril izmenični tok, vendar je hotel dobiti enosmerni tok, podoben tistemu, ki nastaja v bateriji. Iz tega rezultata je hitro sklepal naslednje: če je ob relativnem gibanju magneta in prevodnika nastal tok, potem bi tok moral nastati tudi, če bi se v polju premikala prevodna plošča. To ga je pripeljalo do izdelave prve naprave za proizvodnjo enosmernega toka, do dinama. Na vreteno z ročajem je pritrdil bakreno ploščo, tako da jo je bilo mogoče vrteti med poloma močnega magneta. Rezultat je bil natančno takšen, kot ga je napovedal: dve žici, ki sta vodili do galvanometra — ena je drsela po vretenu, druga pa po robu plošče, sta povzročili stalen odklon, kar je pomenilo, da teče po njih stalen, enosmerni tok.

Ker so v tej bakreni plošči nastajali vrtničasti tokovi, je bil prvi dinamo zelo neučinkovit. Toda že leto dni pozneje je Hypolite Pixii iz Pariza pritrdil na leseno nosilno ogrodje dve vretenci z žico, pod njima pa zavrtel podkvast magnet. Ta izum je bil začetek dolge vrste drugih idej o tem, da je mogoče uporabiti tudi tuljave drugačnih oblik, kar je nazadnje pripeljalo do današnjega zelo učinkovitega dinama.

Iz knjige »Heureka«

IZ OBČIN

Poglejmo še v Dramlje

Po velikosti četrta krajevna skupnost v šentjurski občini so Dramlje. KS šteje okrog 1.565 kranjčanov. Meri 4.485 hektarjev, od tega je 2.400 ha obdelovalne površine, 1.800 ha je gozdov, ostalo pa je nerodovitna zemlja, te pa je zelo malo. Krajevno skupnost sestavlja šestnajst krajev, in sicer: Dramlje, Laze, Trnovec, Razbor, Vodule, Šedina, Pletovarje, Grušice, Jazbine, Zalog, Svetelka, Jarmovec, Dobje, Zgornje in Spodnje Slemene ter Straža. Krajevna skupnost ima urbanistični načrt. Značilno za ta kraj je veliko število vikendov oziroma počitniških hiš; pred dvema letoma so sicer zavezili gradnjo vikendov, podrobna obdelava prostorskega plana bo pokazala, kako bo v prihodnje. Imajo prek 20 telefonskih priključkov, potrebovali bi jih še kakšnih sto.

Priključek na hitro cesto je pomenil pogoje za hitrejši razvoj te krajevne skupnosti. Merx je postavil v Dramljah novo trgovino. Po potresu izredno zrahljana stara šola je bila še komaj uporabna za pouk za prek 200 učencev. Zdaj je tu nova šola s štirimi klasičnimi in devetimi specialnimi učilnicami, štirimi didaktičnimi kabinetmi, z večnamenskim prostorom, s telovadnico,

kuhinja, knjižnico in vsem, kar sodi v takšno šolo. Primanjkuje jim prostora za družbeno gradnjo, medtem ko urbanistični načrt kraja predvideva prostor za okoli 50 stanovanjskih hiš.

Krajevnih cest je 154 km, nekaj jih je že asfaltiranih. Zgradili so vodovod, ki pa bo moral biti okrepljen. Dramlje so bile dolgo časa nerazvit kraj, zdaj se odpirajo kot še nikoli. V zadnjih letih so z vztrajnostjo in izredno prizadevnostjo dosegli tolikšen napredek, kot si ga pred vojno še zamisliti ni bilo mogoče. V vseh akcijah imajo izdatno besedo aktivisti SZDL, mladina in komunisti, pa seveda člani ZZB NOV. Imajo sedem vaških skupnosti in prav toliko odborov; tako prihaja samoupravna pobuda iz teh celic samouprave. Med zelo prizadevnimi so gasilci pa tudi lovci (okoli 30 jih je).

Ne moremo mimo dejstva, da so bile Dramlje že med obema vojnoma zelo napreden kraj z zelo marljivim društvom kmečkih fantov in deklet, sokolsko četo, s sadjarsko in vrtnarsko podružnico, s kmetijsko podružnico, z organizacijo občin, RK.

Ko so pridrevli naduti okupatorji, so bili v Dramljah najbolj aktivni in zanesljivi kurirji člani bivšega društva kmečkih

fantov in deklet, skrbeli so za hrano in prenočišča partizanov in organizatorjev vstaje. K naprednim družinam so se zatekali borci I. celjske čete. Žal se je tudi tu našel simpatizer nacistov in izdajalec; tako so morali številni Drameljčani in krajani sosednjih vasi v ječo, nekaj jih je bilo tudi ustreljenih. Za nekaj časa je delovanje OF zamrlo, jeseni 1943 pa so se v teh krajih ustavile manjše skupine partizanov, predvsem kurirjev raznih enot, ki jih je pot vodila iz savinjskega ali kozjanskega področja na Pohorje. Sredi februarja 1944 se je po prihodu brigad XIV. divizije položaj povsem spremenil, saj so se po cele dneve ustavljali borci NOV v tem predelu. Zaživelo je delovanje frontnih ilegalcev, vpliv teh aktivistov je zajel vse področje do Celja. V to obdobje spada tudi delo »Drameljske republike«, odkoder so aktivisti širili idejo OF in KP. V sredini decembra 1944 je bila tu konferenca okrajnih aktivistov OF, ki jo je vodila Milica Gabrovec-Lenka, sekretarka komiteja KP za celjski okraj. Posvetoivanju je prisostvoval se-

kretar komiteja KP za celjsko-savinjsko okrožje Sergej Kraigher. Naselja z drameljskega območja so dala mnogo borev za brigade XIV. divizije in požrtvovalnih aktivistov.

Po osvoboditvi je prišlo tudi na tem območju do velikih sprememb v številu zaposlenih in v dvigu strokovnosti pri ročnih in umskih delavcih. O vseh številnih prizadevanjih in naporih za napredek Dramelj — Svetelke in celotnega območja bi lahko napisali več strani. Cele dneve bi lahko o tem razlagali Ratajč Töne, sedaj že upokojen, upokojenec Jakob Trbovc, predsednik krajevne konference SZDL, Stanke Arzenšek, predsednik krajevne organizacije ZB NOV in še bi jih lahko našli. Med drugim imajo pevski zbor, ki ga vodi Edi Goršič. Žal nam prostor ne dopušča opisovati vseh uspehov, ki so bili doseženi z ogromnimi napori. Ne smemo pa mimo podatka, da je iz Dramelj bil tudi Miloš Zidanšek, narodni heroj, po katerem nosi naziv nova osnovna šola. Verjetno se bodo Drameljčani še sami oglasili.

R. U.

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Srečanje s pripadniki JLA

V petek, 18. decembra 1981 smo si učenci sedmih in osmih razredov OŠ Store ogledali razstavljenorožje v vojašnici v Celju.

Že takoj ob vходу smo zagledali vojake, ki so kljub mrazu vestno opravljali svoje dolžnosti. Posamezniki so nam razkazovali orožje, ki bi ga uporabili v primeru napada na naše ozemlje. Videli smo razne mine, puške, topove in tanke. Izmed vseh so bila najbolj zanimiva oklepna vozila, v katera smo se vzpenjali in si z velikim zanimanjem ogledovali njihovo notranjost. Videli

smo tuje rakete in spoznali njih hitrost, sposobnost in moč. Prijazni vojaki so nam pokazali imobilizacijska sredstva in razne praške, ki bi jih uporabljali, če bi to bilo potrebno. Najbolj pa so nas pritegnile slušalke v avtomobilih, s katerimi so se vojaki sporazumevali na velike razdalje. Morali smo jih seveda tudi preizkusiti. Kljub mrazu in vedno močnejšemu sneženju smo z zanimanjem poslušali razlago pogumnih vojakov in vsi smo si bili edini: to je disciplinirana, požrtvovalna, tovariška, izurjena in sodobno opremljena Titova vojska, ki je slavila 40-letnico ustanovitve. Ogled celjske vojašnice nas je prepričal, kako vojaki upoštevajo nasvet tovariša Tita: »Živimo, kot da bo vedno mir, in pripravljamo se, kot da bo že jutri vojna!«

Resnično smo lahko hvaležni vsem pripadnikom JLA, ki varujejo naše kopno, nebo in morje, da se lahko v miru učimo, delamo in počivamo, da pomagajo v naravnih nesrečah in sodelujejo povsod tam, kjer je potrebna hitra pomoč in dobra organizacija.

Irena Kragel, 8. c
OŠ Store

(Nadaljevanje s 4. strani)

dohodka in o delovnih programih prihodnjih obdobij glede gospodarjenja tako na področju proizvodnje kot tudi storitev.

Ob tej priložnosti torej praznujemo tudi 40-letnico fočanskih predpisov, ki so bili prvi kodificirani pravni dokumenti narodnoosvobodilne vojske, istočasno pa še 90-letnico rojstva maršala Tita, ki nas je uspešno vodil v borbi do zmage in današnjih uspehov socialistične revolucije.

Vsem delavcem računovodskih in finančnih služb zato ob tej priložnosti čestitamo k prazniku 1. februarja oziroma v »februarjskih dnevih«. Želimo, da bi bili pri svojem delu še v prihodnje tako uspešni, da bi s pravočasnimi poslovnimi, dohodkovnimi in drugimi informacijami še bolj podprli in omogočili naša prizadevanja v smeri stabilizacije in učvrstitve kupne moči dinarja pri nas in izven naših meja.

Društvo računovodskih in finančnih delavcev Celje

Dopisujte v

Štorksi
ŽELEZAR

Moj oče - železar

Večkrat sem se že vprašala, kako to, da je ravno v našem kraju, ki je sorazmerno majhen, zrastle tako velika železarna, ki je znana širom po svetu.

Tudi na to vprašanje sem dobila odgovor.

»Železarna ni nastala kar sama od sebe. Najprej se je iz rudnika na Pečovju razvila kovačnica in s skromnim zaslužkom preživljala nekatere družine.

Ljudi, ki so bili pripravljene v njej delati, je bilo vedno več, delovnih mest pa vedno manj. Tako se je porodila misel o izgradnji železarne. Pridne roke delavcev in upanje, da bodo s proizvodnjo prišli do zaslužka, so pripomogli, da je na levem bregu reke Voglajne zrastle ogromna stavba z različnimi obrati, ki daje kruh mnogim delavcem iz bližnje in daljnje okolice.

Čez nekaj let, ko se je že svet moderniziral, so na desni strani spodnjega toka Voglajne zgradili modernejšo železarno, ki je bila kot dopolnilo starejši, in šele v zadnjih letih tovarno traktorjev.

Takole se na železarska leta še vedno rad spomni moj oče, ki je bil po tridesetih letih dela na delovnem mestu delovodje v valjarni upokojen.

Najprej se je zaposlil kot navaden delavec, saj mu je bilo komaj osemnajst let. Ko so v njem spoznali dobrega delavca, mu je bilo mesto delovodje zagotovljeno.

Zanj so se takrat začeli naporni dnevi. Triizmensko delo je bilo mučno, vendar se je tudi na to kmalu privadil in službo opravljal z veseljem, še posebej, če je delo potekalo brez večjih zastojev. Velikokrat je tudi sam poprijel za delo, da bi dosegli čim večje uspehe.

Ko sem vrstniku predstavil železarske Štore

»Pridi kaj k nam,« sem med počitnicami ob slovesu povabil prijatelja.

»Pridem, brez skrbi!« mi je takrat odvrnil. Tega skoraj nisem mogel verjeti, saj je doma v Ljubljani. Vendar me je prijetno iznenadil, ko me je poklical. Na kratko mi je dejal: »Pridem v četrtek in ostal bom štiri dni. Prosim, če me prideš iskat na železniško postajo.« Vesel sem bil prijateljevih besed in z nestrpnostjo čakal četrtek.

Končno četrtek. Vlak je pripisal izza vogala. Iz vlaka je stopil prijatelj, ki se je prijel za nos: »Uh, kakšen smrad!«

Potolažil sem ga: »Saj ni vedno tako. Poglej, ta železarna daje kruh več kot 3000 družinam in spleča se malo potrpeti.«

»Da, razumem,« mi odvrne in že se mu pogled ustavi na železarni.

Vso pot je spraševal, jaz pa sem mu komaj uspel sproti odgovorjati. Ko sva prišla na Lipo, se je ustavil in malo presenečen dejal: »Joj, jaz sem pa mislil, da

Iz službe se je vedno vračal pozneje kot ostali, saj je bila njegova dolžnost pregledati stroje v obratu, da ne bi prišlo do eksplozije ali kakšne druge okvare. Nikoli ni stopil skozi kuhinjska vrata jezen, čeprav je imel težave.

Najtežje je bilo, ko se je zjutraj utrujen od naporne noči vrnil z dela, kajti z bratom sva komaj čakala, da se bo z nama igral. Nikoli nisva verjela, da je utrujen, čeprav je že skoraj stoje spal.

Ko sva odrasla, nama je oče še vedno rad posvetil nekaj časa, vendar ne več toliko za igre, kajti noči, ki so bile za naju brezskrbne, so bile zanj prepletene z mnogimi težavami, zato je potreboval počitek, ki pa je bil vedno prekratek. Pot do železarne je bila vedno predolga, še posebej v zadnjih letih, ko je začutil bolečine v nogi. Vendar je bil toliko zavzet za delo, da na bolečine sploh ni pomislil. Še vedno je upal, da bodo prenehale, vendar je bilo ravno nasprotno. Pot do doma se mu je zdela neskončna, saj je korak za korakom počival. Šele takrat se je zavedal, da bo potrebno k zdravniku.

Sledila je operacija in po njej je bilo delo za stroji končano. »Danes se mi zdi, da so ta leta v železarni minila kot blisk, nanje pa so ostali le spomini,« pove oče vsakomur, ki ga vpraša karkoli o njegovem sedanjem delu. Sedaj, ko je doma, lahko razpolaga s časom. Predvsem se ukvarja z ribolovom ali pa si poišče delo med orodjem v garaži.

Še vedno pa se rad spomni na železarno in je ponosen na zasluge, ki jih ima za njen tako hitri razvoj.

Maja Planko, 8. b

seljem potrdili in prav tako hitro smo že igrali. Po dobre pol ure igranja smo se utrujeni razšli, toda pred slovesom ga je nekdo povprašal:

»Ali še prideta kaj? Tako lepo je bilo.«

»Seveda,« je v imenu obeh pritrtil, »saj bom ostal tu 4 dni.«

»Tu je čisto drugače kot pri nas v Ljubljani,« mi je še ves zadihem pričel razlagati.

»Pri nas se spoznaš kvečjemu z nekaj ljudmi, včasih še sosedov ne poznaš, tu pa vidim, kako ste v takem manjšem kraju, kot so Štore, povezani med seboj, da vsak pozna vsakega.«

»Uvidel sem še, da sem imel napačno mnenje o železarni. Ali mi boš razkazal Štore v naslednjih dneh?« me je prosil.

»Seveda, saj si zato prišel,« sem mu obljubil.

V naslednjih dneh sem mu razkazal železarno in okolico in ko se je v nedeljo odpravil, mi je zaupal: »Prav si imel. Resnično, čudovit kraj so Štore. Tako sem se navadil na ta zrak, da ga sploh več ne čutim. Obljubim ti, da še pridem, saj sem se v teh štirih dneh pošteno privadil Štor.«

Rolando Kresnik, 8. a

Praznovanje slovenskega kulturnega praznika

V počastitev SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA bo v Celju osrednja proslava ter prireditve v krajevnih skupnostih in sicer:

a) OSREDNJA PROSLAVA bo 8. februarja 1982 ob 19.30. uri v Narodnem domu. V programu bo slovenske ljudske in umetne pesmi predstavil KOROSKI AKADEMSKI OKTET iz Ljubljane, Kulturna skupnost občine Celje pa bo podelila letošnja priznanja kulturnim ustvarjalcem.

b) PRIREDITVE — PROSLAVE V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH petek, 5. 2. 1982 ob 19. uri: KULTURNI DOM VOJNIK — v programu sodelujejo:

- Celjski godalni orkester
- Moški pevski zbor KPD »France Prešeren« Vojnik
- Osnovna šola Vojnik

sobota, 6. 2. 1982 ob 18. uri: OSNOVNA ŠOLA STRMEC PRI VOJNIKU — sodelujejo:

- Harmonikarski orkester DPD »Svoboda« Celje
- Moški pevski zbor PD »Tone Tomšič« Strmec
- Osnovna šola Strmec

sobota, 6. 2. 1982 ob 18. uri: KULTURNI DOM ŠMARTNO V ROŽNI DOLINI — sodelujejo KUD »Zarja« Trnovlje s komedijo — grotesko Dario F.: »Sedma zapoved: 'kradi malo manj',« v režiji Stefana Žvižjeja.

nedelja, 7. 2. 1982 ob 8. uri: OSNOVNA ŠOLA FRANKOLOVO — sodelujejo:

- Celjska folklorna skupina ŽPD »France Prešeren«
- Moški pevski zbor PD »Anton Bezenšek« Frankolovo
- Kvartet »Frankolovčani« PD »A. Bezenšek« Frankolovo
- Osnovna šola Frankolovo

ponedeljek, 8. 2. 1982 ob 18. uri: DOM KRAJANOV ZAGRAD — sodelujejo:

- Tamburaški orkester ŽPD »France Prešeren« Celje
- Moški pevski zbor DPD »Svoboda« Zagrad
- Dramska sekcija DPD »Svoboda« Zagrad

petek, 12. 2. 1982 ob 19.30: ZDRAVILIŠČE DOBRNA — sodelujejo:

- Harmonikarski orkester ŽPD »France Prešeren« Celje
- Celjska folklorna skupina ŽPD »France Prešeren«
- Moški pevski zbor KUD »Kajuh« Dobrna
- osnovna šola »XIV. divizije« Dobrna

sreda, 17. 2. 1982 ob 18. uri: KULTURNI DOM ŠTORE;

»Revija pevskih zborov delovnih organizacij«

Zveza kulturnih organizacij Celje daje velik pomen aktivnemu, kreativnemu delovanju na kulturnem področju v organizacijah združenega dela, ki postaja vedno bolj kakovostno. Prav zato želimo kulturno snovanje v združenem delu predstaviti širši javnosti ter to delovanje povezati med seboj — tako smo se zavezali tudi s sklopi »kulturnega plenuma« celjskih sindikatov. Največ aktivnega kulturnega delovanja v organizacijah združenega dela je na področju vokalne glasbe, saj je trenutno v Celju osem pevskih zborov, ki delujejo v organizacijah združenega dela. Že v preteklem letu smo, ob SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU predstavili to dejavnost širšemu občinstvu na sklepni reviji. V sodelovanju z Zvezo sindikatov, Občinskim svetom Celje ter v organizaciji Konferenca osnovnih organizacij Železarne Štore ter Amaterskega gledališča »Železar« Celje — Štore bomo izvedli tudi letos, že II. revijo pevskih zborov delovnih organizacij. K sodelovanju smo povabili: Moški pevski zbor PTT Celje, Mešani pevski zbor Kovinotehna Celje, Mešani pevski zbor Aero Celje, Moški pevski zbor Avto Celje, Mešani pevski zbor Gostinskega podjetja Celje, Moški pevski zbor Železarne Štore, Moški pevski zbor Libela Celje ter Mešani pevski zbor Zlatarne Celje. Prireditve bo v sredo, 17. februarja 1982 ob 18. uri v kulturnem domu v Štorah.

Zveza kulturnih organizacij Celje

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT

Letna konferenca TVD Partizan - Kovinar

Dne 22. decembra, sedaj že lanskega leta, je imela najštevilnejša štorska organizacija svojo letno delovno konferenco. Govor je o društvu Partizan, ki v svojih vrstah združuje prek 800 članov, prebivalcev Štor in okolice. Delovni zbor je bil organiziran po delegatskem ključu, tako da je 50 delegatov predstavljalo številno članstvo 8 sekcij, dveh aktivov, vodstva društva, prisotni so bili gostje. Povzemamo glavne misli iz referatov in izvajanj predsednika TVD tovariša Kaluže, tehničnega sekretarja Tineta Vebra, delovne predsednice Sonje Ocvirkove (je tudi podpredsednica društva), predsednikov sekcij, sodelujočih v razpravi in drugih.

Že v pripravi na letno konferenco so bili izdelani programi dejavnosti v letu 1982 po sekcijah, aktivih in oddelkih. Orientacijsko je izdelan tudi program aktivnosti društva do konca srednjeročnega obdobja (1985). Štorski TVD Partizan — Kovinar je bil v preteklih letih deležen vseh pohval, priznanj in nagrad od najnižje do najvišje (prehodna zastava Maršala Tita). Lani je

društvo proslavilo tudi svojo jubilejno obletnico delovanja — 50 let športa v kraju. Uspehi ne prihajajo sami; premalokrat pomislimo na ves tisti številni zbor angažiranih društvenih delavcev, voditeljev, trenerjev, organizatorjev, ki z mnogo vztrajnosti, volje in samodrekanja držijo »stroj v obratovanju«. Oglejmo si kaj vse se nam obeta v tem letu na področju telesne kulture v Štorah.

Izpopolnjevanje kadrov za razne strokovnosti, redno vzdrževanje objektov in naprav, društvene prireditve, tekmovanja in tečaji, oblikovanje novih športnih aktivov (Svetina, Teharje, Prožinska vas), formiranje terenske organizacije, ustanovitev sekcije starejših občanov, vključitev v dejavnosti vse predšolske mladine, samoupravno delovanje in organiziranost. Posebno pozornost je potrebno posvečati izobraževanju strokovnih kadrov, število vaditeljev, trenerjev, inštruktorjev pa bo do leta 1985 zaradi kvantitativnega prirastka članstva potrebno povečati tudi do dvakrat, tako da bi v društvu takrat delovalo okrog 100 stro-

kovnjakov s področja telesne vadbe in športa.

Prav zdaj, sredi zime, je seveda najzanimivejše smučanje. Društvo Partizan nudi letos, kot vsa druga leta obilo veselja na snegu, in to ob lastnih žičnicah na Svetini ter v Kompolah in v Laški vasi, kjer se lahko staro in mlado vključi v tečaje in tekmovanja. Za rekreatorje, začetnike in veterane pa je na voljo precej parov tekaških smuč in čevljev na Vrunčevem domu.

IN KATERE DEJAVNOSTI BO DRUŠTVO SE ORGANIZIRALO LETOS?

Na lastnem kegljišču bo tekmovanje za memorial Rukavina-Sivka, za cicibane in pionirje bo prirejena odprta društvena maškarada, nadalje bodo organizirani plavalni tečaji za člane društva, majski nogometni turnir v Kompolah, igre spretnosti in srečanje članov društva, TRIM akcije in pomoč pri njih, športne prireditve ob prazniku krajevnne skupnosti, sodelovanje v tekmovanju »IŠČEMO NAJBOLJŠO KS«, udeležba na orientacijskem

pohodu DEBELJAKOV MEMORIAL, udeležba na pohodu OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE, taborjenje v Mozirju in končno osrednja društvena prireditev za 25. maj (s soudeležbo dijakov obeh šol, VVZ in Železarne Štore).

Na letnem delovnem zboru Partizana-Kovinarja so delegati rekli besedo, dve tudi o investicijskem vzdrževanju objektov. V bodoče bo potrebno: redno vzdrževanje kot doslej, popravila v telovadnici, na kegljišču, pri kopalnih tuših, drenaža na smučišču na Svetini, adaptacija zgradbe poleg kluba, ki bi jo poleg društva lahko uporabili tudi drugi za različne namene; v prvi vrsti mladina za svojo dejavnost. Konferenca je izrazila vso zahvalo kolektivu Železarne Štore za pomoč pri vzdrževanju. Tovariš Arzenšek pa je v imenu TOZD GKSG povedal, da se članstvo društva do naprav in objektov vzorno obnaša, kar tudi olajšuje priložnostna vzdrževalna dela.

Če bo res tako, kot so se delegati dogovorili na delovni konferenci, kot je to vedno bilo doslej, ko je iz nekaj dreves (športnih navdušencev) nastal velik gozd članstva skozi vsa leta delovanja Partizana-Kovinarja, potem smo lahko trdno prepričani, da šport, telesna vadba in rekreacija ne bodo nazadovali v našem kraju. Vključujmo se v vrste Partizana, gibajmo se v njem — bolje se bomo počutili!

JOK

Šport in rekreacija v letu 1981

Medobratne športne igre

S področja športne rekreacije so še vedno brez dvoma najbolj zanimive medobratne športne igre. Na teh igrah se redno skozi vse leto srečujejo obratne ekipe in posamezniki v 16 različnih panogah. Tekmovanje gre proti koncu in zato so posamezne prireditve tem zanimivejše, še predvsem za tiste ekipe, ki se še borijo za najboljše skupne uvrstitve.

Razveseljivo je dejstvo, da se preko 700 članov aktivno vključuje v razne panoge rekreacije.

V posameznih panogah so se ekipe razvrstile po uspehu takole:

Smučanje

1. Skupne službe, 2. Elektroenergetski oddelek, 3. TT, 4. MO, 6. Valjarna, 7. Mehanična, 8. Livarna, 9. Jeklarna — Komerciala-Priprava.

Sankanje

1. Valjarna, 2. Skupne službe, 3. Elektroenergetski, 4. Livarna, 5. Jeklarna, 6. KKO, 7. Priprava, 8. MO, 9. Mehanična.

Mali nogomet

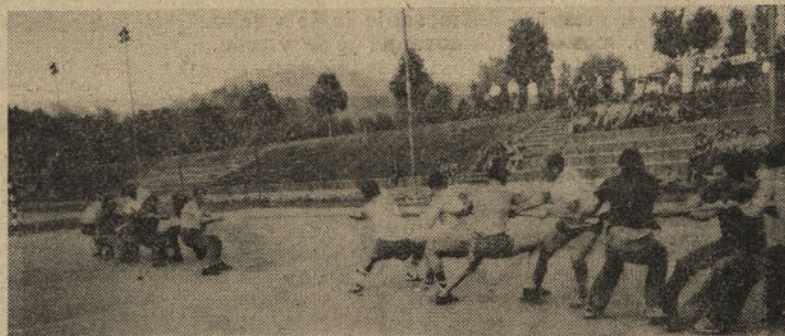
1. Valjarna, 2. Livarna, 3. TT, 4. Elektroenergetski, 5. MO, 6. Komerciala, 7. KKO, 8. Jeklarna, 9. Transport.

Balinanje

1. Livarna, 2. MO, 3. Valjarna, 4. Elektroenergetski, 5. TT, 6. Transport, 7. KKO, 8. Jeklarna.

Vlečenje vrvi

1. Valjarna, 2. Elektroenergetski, 3. KKO.

Atletika

1. Valjarna, 2—3. MO — Elektroenergetski, 4. Livarna, 5. KKO — Jeklarna, Komerciala, Priprava, TT, Transport.

Košarka

1. Komerciala, 2. Elektroenergetski, 3. MO, 4. Livarna, 5. KKO, 6. Skupne službe, 7. TT, 8. Valjarna.

Veliki nogomet

1. Livarna, 2. MO, 3. Valjarna, 4. Elektroenergetski, 5. TT, 6. KKO, 7. Komerciala, 8. Transport, 9. Jeklarna.

Ribolov

1. Komerciala, 2. TT, 3. Mehanična, 4. Valjarna, 5. Transport, 6. MO, 7. Elektroenergetski, 8. Skupne službe, 9. KKO, 10. Jeklarna, 11. Livarna.

Streljanje

1. Elektroenergetski, 2. KKO, 3. Jeklarna, 4. TT, 5. Komerciala, 6. Livarna, 7. MO, 8. Priprava, 9. Valjarna, 10. Transport, 11. Mehanična.

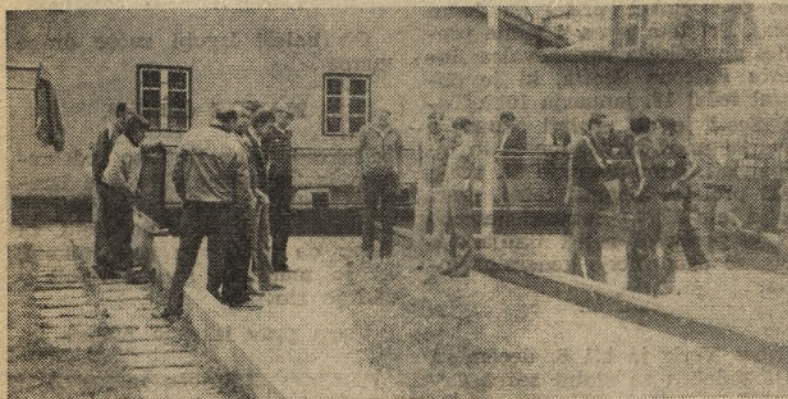
Kegljanje — 60 lučaje

1. Elektroenergetski, 2. TT, 3. Komerciala, 4. KKO, 5. Priprava, 6. Livarna, 7. Mehanična, 8. MO, 9. Jeklarna, 10. Valjarna, 11. Skupne službe, 12. Transport.

Kegljanje — borbena

1. Elektroenergetski, 2. KKO, 3. Jeklarna, 4. TT, 5. Komerciala, 6. Livarna, 7. MO, 8. Priprava, 9. Valjarna, 10. Transport, 11. Mehanična, 12. Skupne službe.

V teku je tekmovanje v namiznem tenisu in šahu. V skupni uvrstitvi so ekipe po sistemu točkovanj trenutno takole:

Elektroenergetski, Valjarna, Livarna, Mehanska obdelava, KKO, TT, Jeklarna, Komerciala, Skupne službe, Priprava, Transport, Mehanična.

Pestrost programa, število nastopov in število udeležencev dokazuje, da je za rekreacijo te oblike zanimanje, vendar si moramo prizadevati, da te oblike še izboljšamo.

Dejavnost rekreacije smo razširili in sodelovali tudi v sindikalnih športnih igrah, občinskih prvenstvih, TRIM akcijah, športnih igrah Slovenskih železarn, kakor tudi srečanjih z različnimi kolektivni v celjski regiji.

Rezultati sindikalnih iger

Smučanje: 3. mesto (nastopilo 32 ekip).

Odbojka: člani 2. mesto, st. člani 3. mesto, članice 5. mesto.

Košarka: 1. mesto.

Streljanje: članice 1. mesto, st. člani 2. mesto, člani 6. mesto.

Namizni tenis: st. člani 1. mesto, članice 7. mesto.

Mali nogomet: 3. mesto.

V skupnem seštevku smo zasedli drugo mesto v okviru množičnosti rekreacijske dejavnosti.

Občinski prvenstva

Balinanje: 1. mesto.

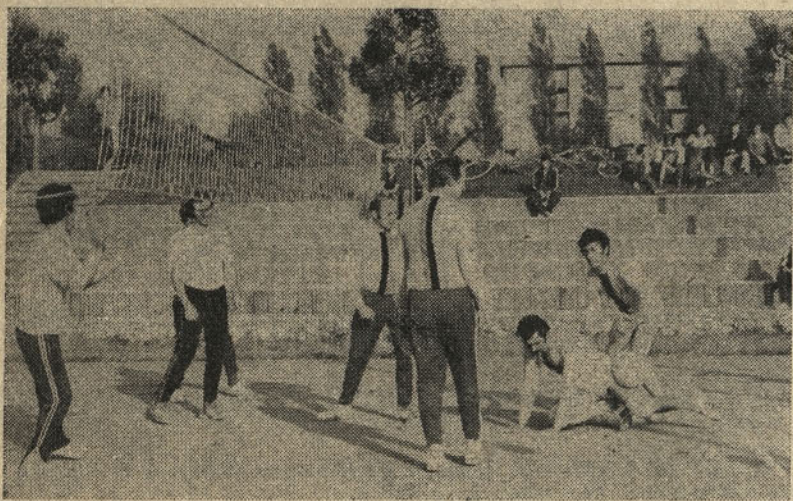
Smučarski tek: st. člani 1. Kavka F., 2. Kavka M.; ml. člani 2.

Bobnič, 3. Zupanc.

Veliki nogomet: 7. mesto.

Rokomet: 4. mesto — tekmovanje je še v teku.

Košarka: 4. mesto — tekmovanje je še v teku.

Veliko število naših športnikov sodeluje tudi na tradicionalnih športnih igrah Slovenskih železarn, tako na letnih kakor tudi zimskih igrah. Glede na to, da smo podrobneje o tem že poročali, je potrebno omeniti le to, da so v zadnjem času kljub okrnjenosti igre dobile značaj manifestacije moči na športno-rekreativnem področju. Naša vsakoletna športna srečanja morajo postati bolj posledica celotnega aktivnega prizadevanja na področju športno-rekreativne dejavnosti posameznih kolektivov, omogočiti pa morajo tudi nova spoznavanja med športniki.

Rudi Štante

STORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kočman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

Kadrovske vesti

V mesecu decembru so bile v naši delovni organizaciji naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije

Gošnjak Franc, NK delavec — modelna mizarna; Jančič Anton, KV mehanik kmetijskih strojev — TT obdelava; Vrenko Karl, NK delavec — transport; Karadžič Emsud, KV strojni ključavničar — mehanična delavnica.

Iz JLA so se vrnili

Pintar Stanko, KV strojni ključavničar — vzdrž. tr. sredstev; Oprešnik Janez, KV strugar — MO valji; Kovačič Jurij, KV mehanik kmet. strojev — energetika; Galun Zdravko, PK strugar — MO litina; Krajnc Milan, KV obratni električar — elektroobrat; Pevec Alojz, KV strugar — MO valji; Vražič Jože, KV strojni ključavničar — mehanična delavnica; Šlogar Alojz, KV strojni ključavničar — mehanična delavnica; Mihelčič Jože, KV strugar — MO litina; Kidrič Zdravko, KV strojni ključavničar — valjarna II.

Zaradi kršitve delovnih obveznosti so odšli

Kristan Ana, NK delavka — DPG; Arzenšek Marjan, NK delavec — livarna II; Handžič Rifat, PK talilec — jeklarna; Fideršek Zvonko, NK delavec — jeklarna.

Z odpovednim rokom sta odšla

Belšak Edvard, KV avtomehanik — KK; Doberšek Milena, dipl. ekonomist — EOS.

Po želji v poizkusni dobi je odšel

Škorc Franc, KV voznik motornih vozil — jeklarna.

V JLA je odšel

Zvinek Aleksander — KV livar kalupar — livarna I.

Naraščaj v družini so dobili

Levec Milan, vzdrževanje; Šumelj Anton, el. vzdrževanje; Ljubelj Anton, livarna II; Kužnar Avgust; Leš Slavko, transport; Borlak Andrej, EO; Gobec Branko, modelna mizarna; Užmah Branko, livarna I; Bobek Mirko, MO; Polutnik Pavel, valjarna I; Jost Stanko; Bezgovšek Cveto, kemijski lab.

Vsem iskreno čestitamo.

Na novo življenjsko pot so stopili

Bahrtiri Xhelil, livarna I; Arlič Srečko, mehanična delavnica; Videc Pavel, mehanična delavnica; Žaler Marjan, žel. transport; Križnik Mihael, TT; Kovač Anton, žerjavni oddelek; Blatnik Zvonka, DS za finance; Vesenjak Marjan, MRA; Kukovič Marjan, komerciala; Gajšek Stefan, TT; Bevc Martin, jeklovlek; Duranovič Sead, livarna II.

Spomnimo se...

Pred 225. leti, 11. decembra 1756, je bil rojen v Radovljici prvi slovenski dramatik, pesnik in zgodovinar, Anton Tomaž Linhart. Bil je pristaš meščanskih naprednih idej francoske revolucije, racionalist in prosvetljenec. Posvetil se je znanstvenemu proučevanju domače zgodovine. Ob podpori barona Žige Zoisa je napisal prvo kritično zgodovino Slovencev, izdano v dveh knjigah v nemščini leta 1788. in 1791., pod naslovom Poskus zgodovine Kranjske in ostalih južnih Slovanov v Avstriji. Najpomembnejše pa je Linhartovo dramsko delo. S svojima komedijama Zupanova Micka in Ta veseli dan ali Matiček se ženi je postal prvi slovenski dramatik in začetnik nastajajoče domače gledališke umetnosti.

Pred 40. leti, 15. decembra 1941, so bili na Opčinah ustreljeni obsojenci II. tržaškega procesa: narodni heroj Pino Tomažič, Simon Kos, Ivan Vandal, Ivan Ivačič in Viktor Bobek.

Ameriški predsednik Harry Truman je 31. decembra 1946 uradno razglasil konec druge svetovne vojne, ki je zahtevala ogromne človeške žrtve, medtem ko so rušenja in pustošenja povzročila samo v Evropi okoli 277,7 milijard dolarjev škode. V Jugoslaviji je bila vojna škoda ocenjena na 46,9 milijard dolarjev, v Veliki Britaniji 6,8, v Franciji 21, v Poljski 20, v Nemčiji 48 in v ZSSR 128 milijard dolarjev.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi svoje drage mame

MARIJE GRMEK

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem iz Železarne Store za izrečeno sožalje in pomoč. Posebna zahvala velja tov. Povaleju za slovo ob grobu in godbenikom, ki so mami iz srca zaigrali v zadnje slovo.

Vsem prav iskrena hvala!

New York je bil 5. decembra 1946 določen za stalni sedež Organizacije združenih narodov.

Zalujoča mama Ana in vsi otroci